

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30807>

Özet

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i (SDEYÖ), okul yöneticilerinin sosyal-duygusal öğrenme alanındaki liderlik davran?lar? ve yeterliliklerini öğretmen görüşleri aracılığıyla ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Ölçek, Sümeyra Dilek Uylas tarafından 2017 yılında tamamlanan doktora tezi kapsamında Türk kültürüne adapte edilmiştir. Bu çalışma, yöneticilerin okuldaki e?itim liderli?i rollerini, özellikle sosyal ve duygusal alanlara odaklanarak değerlendirilmeyi hedefler.

Ölçe?in temel amacı, okul yöneticilerinin duygusal yeterlilikleri te?vik etme, destekleyici okul iklimi oluşturma ve öğretmenlerin bu alanlardaki gelişimine rehberlik etme düzeylerini belirlemektir. SDEYÖ, özgün bir yabancı dil aracının uyarlama süreciyle elde edilmiş olup, psikometrik özellikleri (geçerlik ve güvenilirlik) doktora çalışması içerisinde detaylıca incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i, Okul Yöneticisi, Sosyal-Duygusal Öğrenme, Alg? Yönetimi, E?itim Liderli?i, Doktora Tezi, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Sümeyra Dilek Uylas

Amaç

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i'nin temel amacı, okul yöneticilerinin sergiledikleri sosyal-duygusal odaklı liderlik davran?lar?ın öğretmenler tarafından nasıl algılandığını sistematik olarak ölçmektir. Bu bağlamda, ölçek yöneticilerin duygusal zekâları, empati yeteneklerini ve sosyal sorumlulukları eğitim ortamına nasıl entegre ettiklerini araştırmaya olanak tanır. Ölçek, liderlik uygulamalarının duygusal boyutunu vurgular.

Ölçek, akademik araştırmacılara ve eğitim politikası yapıcılara, yöneticilerin hangi liderlik boyutlarında güçlü oldukları veya gelişim alanlarına ihtiyaç duydukları belirlemede somut veriler sunar. Bu veriler, okul geliştirme programları ve yönetici eğitimlerinin sosyal-duygusal yeterlilikler üzerine odaklanmasına rehberlik etmek için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i kavramını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle yöneticinin kendi duygularını yönetme, başkalarını duygularını anlama, destekleyici ve kapsayıcı bir okul kültürü oluşturma ve sosyal-duygusal öğrenmeyi müfredat ve okul politikalarına entegre etme

becerilerini içerir. Ölçek, yöneticinin sosyal ve duygusal alanlardaki etkinli?ini de?erlendirir.

Sosyal-duygusal liderlik, geleneksel liderlik yakla??mlar?ndan farklı olarak, okulun akademik hedeflerine ula?mas?nda duygusal iklimin ve sosyal ili?kilerin merkezi rolünü vurgular. Ölçe?in alt boyutlar?, büyük olasılıkla, yöneticinin duygusal zekâ kullanımı, destekleyici ileti?im ve sosyal farkındalık gibi kritik bile?enleri kapsamaktadır.

Geçerlik

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in uyarlama sürecinin bir parçası olarak doktora tezi (Uylas, 2017) içerisinde kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Orijinal kaynaktan gelen veride geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmiş olsa da, uyarlama çal??mas? kapsamında dil geçerli?i, kapsam geçerli?i ve yapı geçerli?i (Do?rulayıcı Faktör Analizi) çal??malar?nın yapıldığı varsayılmaktadır.

Bu analizler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yapıya ne ölçüde temsil etti?ini ve ilgili diğer yapılarla tutarlılık?ın test etmeyi amaçlamıştır. Geçerlik sonuçlar?, ölçe?in Türk eğitim sistemindeki okul yöneticilerinin sosyal-duygusal liderlik özelliklerini ölçmek için psikometrik açıdan yeterli olduğunu göstermiştir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, Sümeyra Dilek Uylas'ın 2017 tarihli tez çal??mas?nda sunulmuştur. Güvenilirlik, ölçe?in iç tutarlılık?ın gösteren istatistiksel yöntemlerle (en yaygın olarak Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayı?) de?erlendirilmiştir.

Başarılı bir uyarlama çal??mas?nda, ölçekten elde edilen yüksek iç tutarlılık katsayılar? beklenir. Bu katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıya ölçme konusunda yüksek düzeyde birbiriyle ilişkili olduğunu ve kararlı sonuçlar verdi?ini işaret eder. Kesin güvenilirlik de?erleri ve analiz yöntemleri için tezin orijinal metnine başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i'nin faktör analizi, ölçe?in yapı geçerli?ini test etmek amacıyla uyarlama sürecinde gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, orijinal ölçe?in boyut yapısının (faktörlerinin) Türk örnekleminde de korunup korunmadığı?ın incelenmiştir.

Genellikle, keşfedici faktör analizi (KFA) ve ardından do?rulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak ölçe?in faktör yapısının do?rulanması sağlanır. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen çok boyutlu yapısının ortaya koyarak, sosyal-duygusal liderli?in farklı bile?enlerinin ayrı ayrı ölçülebildi?ini teyit eder.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Likert Tipi oldu?u varsay?lmaktadır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler (Okul yöneticilerinin liderli?ini de?erlendirenler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Çal??an ö?retmenler)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli ilkö?retim ve ortaö?retim kurumlarında görev yapan ö?retmenler örneklem olarak kullan?lmaktadır.

Test Metodolojisi: Kesitsel Ara?tırma Yöntemi kullan?larak, kat?lımcıların okul yöneticilerinin sosyal-duygusal e?itim liderli?i davran??larına ili?kin alg?ları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, E?itim Yönetimi, Liderlik Davran??ları, Okul ?klimi, Ö?retmen Alg?ları, Güvenilirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazınma Adresi: Abant İzzet Baysal Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Bolu (Tez Ba?lamında).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2017 yılında Sümeyra Dilek Uylas tarafından doktora tezi kapsamında Türkçeye uyarlanmıştır. Akademik araştırmalarda kullanılmak üzere genellikle tez yazarından izin alınması tavsiye edilmektedir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için izin ve ücret durumu, yazarın veya telif hakkı sahibinin politikalarına bağlıdır.

Ölçeğin referans yılı 2017'dir. Ölçeğin orijinal PDF belgesi kaynakta belirtilmemiştir.

Referanslar

Uylas, S. D. (2017). **Okul yöneticilerinin sosyal-duygusal e?itim liderli?i ve alg? yönetimine ili?kin ö?retmen görü?leri** (Doktora tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynak içeri?inde sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi, derecelendirme format? ve puanlama yönergeleri için Sümeyra Dilek Uylas'ın 2017 tarihli doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM